

ДІЛО

Видання по-дня рано
варт поштом.

РЕДАКЦІЯ

І АДРЕСІ ЕКСТРАЦІЯ:

Львів, Гусон 16, II. пов.

Конто пошти шпал. 26.726

Адреса тел. „Діло-Львів“

Число телефону 261

Рекламі

редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . 3.60 К.

чвертьрічно . . . 10—

піврічно . . . 20—

щорічно . . . 40—

у Львові (без доставки):

місячно . . . 3— К.

чвертьрічно . . . 9—

піврічно . . . 18—

щорічно . . . 36—

За зміну адреси

платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка петитова, двошпаль-
това 40, в надстані 60, в
оповістях 80 с, в редакційній
часті 1 К. Повільніше про
випади і заручки 1.50.
Некрологи строчка 1 К.
Сталоголошення за окремою
умовою.

Одні примірники коштують

у Львові 12 с.

на провінції 14 с.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко

Видавничий спілка „Діло“

Битва на східнім фронті.

ЗВІДОМЛЕННЯ Ц. І. К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 12. липня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Ромуні і в Карпатах нічого важного.

На південь від Дністра Росіяни дійшли до нашого становища над Лемніцею. Під Калущем виявляється бої на західній березі ріки.

Над Стоходом на північ від залізничної лінії Козель відтерто російський наступ.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

У відплату на навіщене ідрі італ. десантним ескадром і к. відділі літаків успішно кинув бомби на зворотні під Чивідале.

На Малаї Коль Брікон вчора рано наші війська вдерли ся у вороже становище, знищили залозу, висадили в повітря великі скількості італ. муніції і вернули з бранцями.

ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ
з 12. липня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Леопольда баварського: Знов була ожилена боєва діяльність коло Риги, Сморгоня і Баранович. Також коло Луцька й на полі боротьби в Галичині змагає ся вона часами до значної сили. Над Шарою відтерто російські підвали, над Стоходом на південний захід від Ковля відтерто ворожі частинні наступи. — Мж Дністром і Карпатами висували Росіяни мішані відділи в напрямі нашого становища над Ломницею; коло Калуща осягнули передні війська західний беріг ріки.

Фронт македонський: Не стало ся нічого важного.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: Наступ піхоти маринован в д. 10. липня є гарним великим успіхом; несприятель не зміг перевести наступні. Воєна діяльність артилерії була вчора збільшена у Фляндрії, передовсім на південній східній лінії Іпері, на фронті в Артезі та коло Lens і Вайе-ан-Мі. Ми перевели з успіхом кілька авіаційних відділень. — Коло Мепсу наступуючі війська одного полку забули при успішнім сабоджанні метавок положити цілий ряд видільських ривів, з яких привели більшу скількість полонених.

Група військ німецького наступника престолу: В західній Шампанії на захід від Станиславова, відкинули ворожі війська з двох боків. Кілька авіаційних сутічок покірили ся дат нас з успіхом.

Група кн. Альбрехта: Нічого важного.

ЗВІДОМЛЕННЯ РОСІЙСЬКОГО ШТАБУ.

ВІДЕНЬ. (Т.б) 3.9. с. м.: В напрямі Дюна 8. с. м. війська ген. Корнілова наступили на захід від Станиславова, відкинули ворожі війська й заняли місто Сзаупіль та села Тажів, Пальчель, Рибно і стацію Любич. Кіннота дійшла до Луцька. Полонено 131 офіцерів і 7000 жовнірів, здобуто 48 гарнат, з того 12 тяжких.

Д. 10. липня: Криваві бої виявляються на дорогах до Галича. Під вечір дійшли наші війська до Луцька, та заняли села: Викторів, Майдан і Пацьків.

Львів, 12. липня 1917.

Постільні вісті, які дійшли до нас про політичну кризу в Німеччині, доносять, що цар Вігельм після коронної ради, відбутої при співучасті наслідника престолу, видав рескрипт про наведення рівного виборчого права для боїв до пруського союму. Німецький канцлер Бетман-Гольвег вніс своєю димісією. Про воєнні цілі рішить німецький парламент, який по всій імовірності прийме спільну резолюцію, пропонувану фракцією центра. Чи дальший розвиток політичної кризи в Німеччині, яка потрясає основами держави і рішає про питання війни та миру, остануться на тих подіях, чи принесе з собою інші ще, багато важніші, виявлять дні найближші.

Чи царський рескрипт зваголює ті партії, які змагають до демократизації державних улаштувань Німеччини? Відповідь на те трудна тим, що не всі вони згодні в своїх програмах і домаганнях. Соціалні демократи і поступові бажують загального і рівного виборчого права для пруського союму. Не те вже національні ліберали, які ви тавляють систему плюральності, основаної на національній мажоритеті, а саме на віці, числі і гніт, воєнній службі, Центр знов, з огляду на свій склад, хитветь ся між кличем загального і рівного виборчого права і доктриною консервативності про незрушність „підвалин держави“. Оторопів від переговорів в тій справі стоять консерватисти і незалежні соціалісти. Щоби акції в ході подій партії злилися на основі одної формули в справі виборчого права, про те не знають нічого офіційно донесених з Берліна.

За кличем реформи виборчого права в Пруссії йде домагане демократизації державного правління, себто в першій мірі установлення його парламентарної відповідальності. Після постанов конституції відновленої німецької держави є формально канцлер єдиним органом правління тої держави і він одинокий, як такий, є взаємній відповідальністю перед парламентом; державні секретарі є тільки його фактичними помічниками. Установлене відповідальності для всего державного міністерства є саме для поодиноких державних секретарів могло би бути переведене тільки шляхом зміни державної конституції. Того й домагають ся прихильники негалицького миру для Німеччини, вказуючи на те, що усунення ворожого німецького демосови правління, яке виводить свої права від Бога, і заступлення його відповідальним перед волею народу, парламентарним міністерством, улекшить Німеччині заклячене скорого і почесного миру. Протинийні таких реформ знова похилюють ся на слова Бисмарка, який спарля ментаризоване німецького правління назвав початком розпаду Німеччини.

З тими питаннями внутрішньої політики тісно сплело ся питання про війну і мир. Шляхом основних демократичних реформ правно державних, бажують ті партії, які за них заступають ся, довести до корисного покінчення війни. Які причини знова аложили ся на те, що парламентарна більшість буде імовірно схильна прийняти формулу миру без анексії і відшкодовань, проте-теж годі с'являти щось певного. По донесенні деяких німецьких диспанків—чому впрочім з інших сторін рішують перечити ся—в головній комісії державної ради усвідомлено собі безумисність війни підводними чинами, а саме що та війна не завдала і не навдасть Англії того певного, смертного удару, а за те Німеччина придбала собі нового могутнього ворога: Америку. В зв'язку з тим остає ся намірено димісія державного секретаря мариновані Карелла. Від дальшого розвитку подій в Німеччині зависить рішене про ближній чи дальший кінець воєнної війни.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Красний Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щоденної 4.000.

Учительська прагматика.

Засідання палати послів.

Відень, 12. липня 1917.

(Т.б) Першою точкою порядку наради нижнього засідання Палати послів було справоздаче комісії для справ функціонерів державних про прагматику учителів.

По промові справоздавця управителя міністерства просвіти Цейклинський поручив Палаті прийняти закон, котрий в ході наради заван безперечних поправок. Особливо подбано, щоби в значній мірі зразити нужді суплентів. Тенер суплентів по першій році служби, відбутим з повним обовязком науки, будуть призначані постійними учителями. Далі супленти і асистенти в певних умовах найпізнійше по уплаті речення авансу одержать становище й право постійних учителів.

На домагане, щоби негідності, які впливають із незалежності т. зв. літ безлітних до посади до висших зборів, вирівняти додатковим вчисленням аж до половини часу сеї служби, — правління згодило ся мимо важних сумнівів фінансової натури. Учителям релігій на будуче час служби, відбутої по здобуттю повного управління до навчання в середніх школах, буде вчислений аж до 8 років до 5 літних додатків і виміру емеритурі.

З призначальних і фінансових оглядів зрівняне учителів вправ з учителями головними в учн. семінаріях мусить обмежити ся до тих учителів, котрі є дійсно заняті в школах вправ. Дуже важною річю є також нове підвишене 5-літних додатків.

По промовах кількох інших бесідників закон прийнято в другім і третім читанні.

Державна Рада.

(Телеграма з к. Кореспонденційного Бюро).

Відень, 12. липня 1917.

Перед ухвалами службової прагматики для учителів забрав голос в дискусії п. Лев Левинський та відніс велике записерозоване Українців національним шкільництвом, передовсім народним. Бесідник ствердив, що деякі постанови предложені треба вважати значним поступом і що комісія зробила багато в напрямі розвинення прагматики для учителів і дусі вільнодумним; хоча деякі постанови прагматики для учителів і загальної прагматики про поправу матеріальної сторони державних урядників мусять стрінити ся з признаням, то одначе треба боронити ся проти многих прагматичних постанов, пр. проти постанови що до переносення з місця на місце. Саме ся постановова дасть галицьким властям спомогу у суванні немилим учителям. В зв'язку з сьм ставляє бесідник резолюцію, після якої перенесення учителів на інше службове місце має бути допускате тільки тоді, коли учитель сам внесе просьбу. Бесідник ставляє дальші резолюції, які домагають ся, щоби в краях, де існують школи о різних викладавних мовах, установлено для учителя кожної народности окремі кваліфікаційні комісії, щоби в дисциплінарних комісіях кожда народність була відповідно заступлена, та щоби члени комісії належали до сеї самої народности, до якої належить потягнений до відповідальності учитель.

Далі обговорював бесідник некорисні для України відносини шкільництва в Галичині, передовсім виступив проти постанов красового законодавства, після яких є виключення утворення української учительської семінарії та проти постанов 2. точки закону, над яким дискутує ся, після якого остає в силі вишкоче становище галицької шкільної крайової Ради, а українські члени сеї ради і далі остають виключені. З огляду на сю постанову України будуть голосувати проти 2. точки 3. закону.

По прийняттю службової прагматики для учителів в другім і третім читанні зложив п. Крек

жних заходів, викликаних окремішностями життя краю необхідно оскувати при тимчасовім правительстві уряд окремого комісара для справ України.

4) Для об'єднання громадських сил в усіх губерніях з українським населенням необхідний уряд окремого комісара з Кривою Радою при нь.

5) В цілях віднесення божової сили армії й відраження дисципліни необхідно перевести в життя виділені Українці в окремі військові частини аж до ваду, так на скільки можна, й на фронті.

6) Прямому тимчасовим правительством українською початкової школи необхідно перенести на середній й висшій школи, як під оглядом мови, так і предметів навчання.

7) Відвідуальні місця, як цівільної, так і духовної адміністрації на Україні необхідно обсаджувати особами, що користують ся довірою населення, говорять його мовою і знають з його побутом.

8) Для вдоволення національних потреб, здержаних за старого режиму, необхідно видати з державної каси до розпорядимости Центральної Ради відповідні засоби.

9) Необхідно дозволити від'їзти до рідного краю тим закордонним Українцям, котрих виселено несправедливо з місць їх постійного побуту, а також улаштувати участь колоніальних Українців Галичини, розмістивши їх по українських губерніях.

Члени делегації Української Центральної Ради:

Представники української соц. дем. ролітичної партії: В. Винниченко, Д. Коробейко.

Члени Українського Військового Класу: Письменний, Д. Ровичський.

Представник партії сол.-революціонерів: Н. Ковалевський.

Члени Військового Генерального Комітету: А. Пилькевич, А. Чернявський.

Представник сол.-федералістів: С. Єфремів.

Представники Українського Селянського Союзу: І. Сніжний, Г. Одинець.

Більов наслідником Бетмана?

БЕРЛІН (Тіб). З приводу канцлерської кризи надіслано з Відня до Берліна депешу, в якій висловлюють ся бажання, щоб Бетман Гольберг остає дальше канцлером. В берлінських кругах замітне незадоволення, що у німецькі справи вмішують ся не-Німці.

В півурядовім листку „Lokalanzeiger“ має появити ся стаття, якої цілю буде розкрити нехоче яка провідність ся в австрійських кругах проти кандидатури Більова. Виходило би отже, що не Більов має стати канцлером на місце Бетмана.

Де жавна Рада.

(Продовження Диві стор. 1.)

Після наших безлічків прийшло до слова мос. Колеса та представники, в якій спроби перевозити евакуації в українські області Галичини. Розв'язано мужів від життя і діти. Хто назвав себе Українцем, сьогодні вярва в'язником. Леона не сміли признавати своєю народністю. Виселка ривала сиділа до півня. Бетман р дставив відповідні в усіх таборах для виселення в Калити. Берлине були місця не поміщені, а німецькі конвої в'язників. Україна! Демангують ся національних адміністративних органів в бараках. Бетман вступив проти накладання на виселенців примусових робіт. Критикує санітарні відносини в таборах патівне повелення в українськими жінками й дітьми при довершуванню дезинфекції. Виступив проти трактування Українців евакуацій з Волині. Демангують ся, щоб потягнуто до відповідальности урядові, які промовили. Культурна оліга поза бараками була повністю неоглятною. В Празі не дозволено Українцям оскувати власних українських заведення. Українці дмагують ся, щоб українські діти учили ся по українськи.

Для виселенців в західній Галичині треба оскувати курси і дати українських духовників. Держава мусить дбати о те, щоб українська мова і в Галичині мала піомогу двай обривувати ся. Заразимо справді, щоб виселенці у Львові одержували від держави спрмогу, але українська мова і в Львові досі не дістала. Українці дмагують ся повної автономії, повного права до самозвичення і свободи. В перасвідченню, що се дістачуть та, що основні закони будуть бережені, Українці будуть гдосувати за законом.

Закон прийнято в третім читанню. Резолюцію мос. Колеса передано комісії. Слідуюче засідане в п'ятницю 13. с. м.

Також польська армія недовольна.

БЕРН (Тіб). Польське Бюро доносить: Супроти опору Керенського треба вважати проект теорена польської армії розбитим. Тимчас. російське правительство стоить на тім, що виділені національних формацій військових в російської армії розірвало б її суцільність і було би нещастєм для революції, свободи і Польщі.

НОВИНКИ.

Львів, 12 липня 1917.

— Виселенці української соціально демократичної партії Австрії на міжнародну соціалістичну конференцію в Стокгольмі п. Володимир Темницький звернув ся до Ради робітничих і селдацьких депутатів у Стокгольмі в письмом, в якій читаємо між ин.: „Український прол таріят в Австрії відносив ся все з найбільшою симпатією до російського прол таріята та з правдивим подивом слідив за боротьбою російського робітництва проти темного царизму та його прислужників. Натільки симпатією і подивом для Вас і Вашої героїчної роботи були все наповнені наші серця і наша думка, але й наші руки помагали Вам у святій Вашій праці, як і де тільки була спрмога. Від десятиків літ стоило українське робітництво та його організації в Галичині та на Буковині і близьких товариських зв'язків з тими революційними діячами Росії, котрих царська самовлада та люта жорстокість царських прислужників виперли поза межі Росії. На нашій землі находили вони все сердечний захист. У кругах наших партійних товаришів являли ся все цілі гурти людей, що уважючи справу російської революції своєю справою, не тільки не жаліли труду для сього великого діла, але не лякали ся і жертв. У нашій Львові, в наших Чернівцях творили ся при нашій живій участі та співробітництві осередки революційної пропаганди в Росії. Між нами свого часу жили, рука об руку в нвми працювали, спільним напруженням ума обдумували шляхи роботи ті Ваші товариші, що мовогісненні слова визначували революційні шляхи до свободи! Ясно живуть ще в нашій пам'яті і, як святі, зберігають ся в наших серцях постаті Ваших Карлоичів, Каласівих і цілої плеяди інших! Вашу справу ми уважали своєю і трудили ся для неї по нашим силам так, як для своєї. Ми найглибше переконані, що з Вашою побитою никала раз на все Росія національного гнету, обмежень, переслідувань і насильства; віримо найсильніше, що Ви, товариші, сотворите на у Росію—союз свободних, рівноправних, незалежних народів! А в тім союзі наша Україна займе таке місце, яке колись визначив її був незабутий Богдан Хмельницький і яке належить їй і сьогодні та спрведливо, не тільки на основі історичних актів, але на основі її сили, значіння, людського і річевого багатства, та на основі одностайних і одностійних жадань і змигання цілого українського народу, де і серед яких обставин він не жив би!

— Державне шкільної Ради вправої. Як доносить краківські дзєнізи, з днем 1. вересня с. р. шкільна Рада краєва переносить ся з Бялої до Кракова.

— На Червоний Хрест. П. Михайло Рихвицький, управитель школи в Розвядові над Дністром (пов. Жидачів) займає ся збором датків на Червоний Хрест у своїм селі так, що приєднав для Товариства Червоного Хреста коло 200 членів з вкладкою по 4 К. річно і зібрав в р. 1916 коло 800 К. і в 1917 коло 800 К., а гроші ті вложив в ц.к. старості! Також ревно займає ся воєнною позичкою, об'єднанню селян, скликаєєв людей і тим чином на IV, V і VI воєнну позичку принабивав у тих селех між селянством около 400.000 К. на всі три позички воєнні.

— Угача Директора Кранца. Один з головних обов'язків в процесі про несправильности в загальній Банку депозитовим, дир Кранц, був вилучення судом на волю за квітнюм мільона корон. Як доносить віденські дзєнізи, дир. Кранц, не дбаючи за квітнюм, на дніх утік за границю. В зв'язку з утекою Кранца має стояти сподіване уступленню віденського президента по ліції.

— Капальні нафти в горішній Австрії. Товариство законів нафтових для альпійських країв під фірмою Альбус викриво несподівано нафтові жерела в горішньо-австрійській області.

О ПОВІСТКИ.

П'ятниця, 13. липня 1917.
Нумер: греко-кат.: Ссб. 12 Лв. — рим.-кат.: Маргарети.
Ватра: греко-кат.: Косма і Д. — рим.-кат.: Божавектура.

Дирекція „Руської Шкільної“ в Перемислі подає отсим нетерпеливим а цікавим члємам нашої суцільности до відомо, що подана о о зміну фірми (Руська на Українська) писмено до п. к. міністерства внутрішних справ с. с. до власти якої підлягає Шкільна як інституція з пунліярною обов'язкою ще дня 6. червня 1916. і воно досі несподіває, по чи що сподіває воно мабуть в ц.к. намісництва.

Старшина У. П. Кружка в Жовні розписує отсим конкурсом на прийняте учеників до селянської бурси на шкільний рік 1917/18. У злієніх при нят: 1) Місячна оплата, з горні платня, 25 К., одноразове вписове 10 К. (на інвентар і бібліотеку). Здобийші і дійсно убогі ученики можуть вишково дістати ванжку. Управа бурси приймає за плату також в натурічних червах до двох бароболь, калусту, бураків, м'яки фасолі то що. 2) Батьки (опікуни) мусять бути члєнами Українського Педагогічного Кружка. 3) Батьки (опікуни) мусять підписати декларацію, що через весь рік будуть точно і з горні що місячно виплачувати названу квоту. 4) Кождий питомець при зголошенню до бурси мусить мати діжку і білє своє. Крім сего і пару лижок, і пару лижок (бильних), і пару вилік і один власний столовий ніж. 5) За питомця платити ся в бурі за кождий місяць в горні, без огляду на се, в котрім дні місяця олустиє-бівні бурси. 6) Власці Радаявних і Велікодних Фарій всі питомці мусять безумислено розкрити ся і бурсу олустиє. 7) При вступі до бурси питомці піддають ся лікарським оглядинам. Подана о прийняте зоосмотрені в міру потреби в свідочтво убожества і шкільну з залученем на відповідь марки вилєжить слати найдальше до дня 1. серпня с. р. на адресу: Старшина Українського Педагогічного Кружка в Жовні. — За Старшину Кружка: о Ст. Білінський, голова, Осип Пелетський, секретар.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Мільна Турчин в Лисцях старого, пов. Богороджан. М. пашуєєв мужа Мислафа Турчина, котрий служив в ерех роком при полоні жандармерії. Хотби ала шрє іня стало ся, прощу о авідомости Мільна Турчин у П. Урляскаго в Dalkowie почта Tarnobrzeg. 494 2-3

Оголошення.

Молодий літ 25. учитель народній, власитель реаліи востки в містї, бажав пробити діяльність в діліх матримоніальних в молодозі Інтелігентною олігархії. Річ трактуєт ся серіозно, дискрецію бунуть сподієт ся вимагати! Австрія не проймаєт ся. До Львова страції „Діла“ від „Сер осині“. 494 4-5

КРЕМЕН в кожній скількості купити
ПОСЕРЕДНИЧЕНЕ
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ
Львів
Ринок 4-36
Про-ить ся о пробки і подані шкільні скількості. 494 3-3

АДРЕСА: Hauptkassé der Zentralfeldung der Ukrainischen Legion
LWIEN, VI. LEODERERPLATZ 20
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
НА СПРАВЕЛЕНІ МЛІНІ.

! Небувале!

МОЛИТВЕННИКИ по 10 остині! (щоденні молитви)
Крім сего великі молитвенники по 90 с., 1 К. 20 с., 1 К. 30 с., 1 К. 60 с. впадає і впадає лише за готівку і по неділях поштовою поштою до 5 кг ваги 1 К. 20 с.
Канцелярія Українського Педагогічного Товариства у Львові, вул. Мохнацького 4 12.
Малі молитвенники найлучше замовити в будь-якій скількості.

Відповідає за редакцію А.Р. ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок 4. 10.